

PREMIUM

Wetenschapsjournalist en Elsevier-columnist Simon Rozendaal is zeer sceptisch over windmolens en zonnepanelen © Arie Kievit

Klimaatdebat: 'Laten we niemand aanpraten dat de wereld vergaat'

INTERVIEW In linkse kringen wordt Simon Rozendaal (1951), klimaatcolumnist voor Elsevier, vaak neergezet als klimaatontkenner. Dat irriteert hem mateloos. Net zoals hij zich 'suf ergert' aan 'types' die ontkennen dat de mens invloed heeft op de opwarming van de aarde. „Het klimaatdebat is totaal ontspoord.”

Annemieke van Dongen 05-05-19, 14:00

Wetenschapsjournalist Simon Rozendaal, een van de meest kritische stemmen in het klimaatdebat, is er inmiddels van overtuigd dat we af moeten van fossiele brandstoffen. „Maar als we de uitstoot snel willen verminderen, hebben we aardgas voorlopig keihard nodig.”

Ja, geeft de nestor van het rechtse weekblad toe: tot een aantal jaar geleden twijfelde hij zelf ook aan de menselijke invloed op klimaatverandering. „Het percentage CO2 in de atmosfeer

is zó klein (0,04 procent), ik dacht: daar kan de mens nauwelijks invloed op hebben. Het leek me logischer dat de opwarming aan de zon lag. Maar die factor is inmiddels een stuk minder waarschijnlijk. Net als alle andere factoren, behalve CO2.”

Wat ook bijdroeg: de klimaatwetenschap, die Rozendaal vroeger niet zo vertrouwde, is veel serieuzer geworden. „Het klimaat is sexy, er gaat veel subsidie naartoe en dus trekt het capabeler mensen. Bij het KNMI liepen veertig jaar geleden amateurs rond vergeleken met de slimme gozers en dames die er nu werken.”

Met voortschrijdend inzicht maar altijd kritische pen volgt de Rotterdammer, die scheikunde studeerde in Delft, al meer dan veertig jaar de klimaatwetenschap. Deze week verschijnt zijn nieuwe boek: *Warme aarde, koel hoofd. Kanttekeningen bij de energietransitie.*

Simon Rozendaal © Arie Kievit

‘Onzinnig klimaatbeleid’

Voor de duidelijkheid: de energietransitie moet er volgens hem komen. „We moeten van de fossiele brandstoffen af. Maar ik ben tegen onzinnig klimaatbeleid waarbij waanzinnig veel geld wordt uitgegeven aan dingen die aantoonbaar niet werken. Als gevolg van de klimaathysterie en onder druk van de milieubeweging zijn zon en wind gebombardeerd tot dé nieuwe energiebronnen. Maar zonnepanelen en windmolens zetten weinig zoden aan de dijk.”

Zon en wind leveren maar heel weinig energie op vergeleken met fossiele bronnen. „Om dezelfde hoeveelheid energie op te wekken, heb je er ongelooflijk veel van nodig. Je hoort niemand over energiedichtheid, de hoeveelheid energie die per gewichtseenheid in een energiebron of -drager zit. Maar begrip daarvan is cruciaal om te snappen waarom de plannen in het Klimaatakkoord buitengewoon inefficiënt en duur zijn. Fossiele brandstoffen zijn vijftig- tot tienduizend maal zo aantrekkelijk als accu's, zonne-energie, windmolens en biomassa. In die volgorde.”

© Arie Kievit

Welke alternatieven ziet u dan?

We moeten nog lang geen afscheid nemen van aardgas

„Kernenergie is verreweg de beste optie. Eén gram uranium levert evenveel energie op als drie ton steenkool. En we moeten nog lang geen afscheid nemen van aardgas. Dat geeft maar de helft van de CO₂-uitstoot van steenkool. Een gascentrale kun je zo aanzetten. Dat maakt gas de ideale back-up voor windstille dagen waarop de zon niet schijnt. Niet voor niets stappen zo veel landen nu juist over op aardgas.”

Dat hele wijken komende jaren al van het gas af moeten, vindt Rozendaal onbegrijpelijk. „Onze hr-ketels zijn extreem efficiënt. Het is alsof je uit angst voor leeuwen en wolven ook maar alle lammetjes doodschiet. omdat nt het toch allemaal zoogdieren zijn. Het ene zoogdier is het andere niet en de ene fossiele brandstof is de andere niet. Steenkool, dat is de vijand. Behalve voor veel CO₂, zorgt steenkool ook voor heel veel luchtvervuiling omdat bij verbranding stikstofdioxide, zwaveldioxide en fijnstof vrijkomen.”

Het doel om in 2050 helemaal van fossiele brandstoffen af te zijn, is volgens Rozendaal uiterst onrealistisch. „In mijn visie duurt de energietransitie tot ruim na 2100. In de geschiedenis hebben we vier energietransities gehad: toen mensen vuur, dierkracht, wind-en waterkracht en fossiele brandstoffen gingen inzetten. Die transitie duurden veel langer, terwijl het toen overgangen betrof naar energiebronnen die zonder twijfel veel beter waren dan de oude. Nu is dat andersom.”

Zo veel tijd hebben we toch niet? Een temperatuurstijging van meer dan 2 graden verstoort het klimaat op aarde gevaarlijk, volgens het VN Klimaatpanel IPCC. In Nederland is die nu al bereikt, in het Noordpoolgebied zelfs het dubbele.

„Maar rond de evenaar verandert het klimaat nog amper. De gevolgen van klimaatverandering worden vreselijk overdreven. Ja, Nederland krijgt waarschijnlijk het klimaat van Bordeaux. Maar in Bordeaux valt heel goed te leven.”

Ja, Nederland krijgt waarschijnlijk het klimaat van Bordeaux. Maar in Bordeaux valt heel goed te leven.’

Simon Rozendaal

Wij hebben een gematigd klimaat en genoeg geld om ons tegen de stijgende zeespiegel te wapenen. Maar je zou in Mexico Stad wonen, waar hogere wijken nu al zonder drinkwater zitten. Of in Jakarta, waar lagere delen verdrinken. Die mensen kunnen niet allemaal hier komen wonen.

„Klopt, wij kunnen makkelijk met klimaatverandering leven, arme landen niet. Die hebben dus onze hulp nodig. Maar de zeespiegel is al duizenden jaren aan het stijgen. Al voordat in Nederland de eerste auto reed, in 1859, moest het eiland Schokland in de Zuiderzee worden ontruimd vanwege het stijgende water.”

Dat klimaatverandering van alle tijden is, bewijst toch juist dat we niet achterover kunnen leunen? In de prehistorie waren grote delen van de aarde onleefbaar voor mensen.

„Ik ben niet voor achteroverleunen, ik vind ook dat de uitstoot omlaag moet. Maar wat we willen – zon en wind – werkt niet. En wat werkt – kernenergie – willen we niet. Zolang we de oplossing nog niet hebben, moeten we vooral investeren in onderzoek naar nieuwe energiebronnen en opslagmethoden.”

Wat voor uitvindingen hebben we volgens u nodig?

„Een manier om CO₂ uit de lucht te halen en er synthetische brandstoffen van te maken. Een Nobelprijswaardige nieuwe accutechnologie, die batterijen zo veel lichter maakt dat we elektrisch kunnen gaan vliegen. Acceptabeler kernenergie, waarbij minder radioactief afval is en minder straling vrijkomt. En een simpele, goedkope manier om water te splitsen zodat we er groene waterstof van kunnen maken. Waterstof, dat je wel kunt opslaan, zou op den duur een belangrijke rol in onze energievoorziening kunnen gaan spelen. Bij Shell zit op dat gebied al heel veel knowhow. Daarom moeten we bedrijven als Shell en Tata niet het land uit jagen. Daar werken slimme chemici en technologen die we keihard nodig hebben. Ik maak me zorgen over de anti-industriële stemming die is ontstaan als gevolg van de klimaathysterie.”

De afbeelding hieronder laat zien wat er gebeurt met Londen als de wereldwijde temperatuur met meer dan twee graden stijgt.

Misschien moet Shell dan minder olie gaan opboren en meer energie stoppen in zulke uitvindingen?

„In het hoofd heeft Shell al afscheid genomen van olie. Het is spectaculair wat chemische bedrijven al aan CO₂-reductie doen; we moeten ze vertroetelen in plaats van ze af te schilderen als *weapons of mass destruction*. Daarom sluit ik mijn boek ook af met een brief naar Greta Thunberg. In plaats van te spijbelen zouden Greta, Stijn Warmenhoven, de Belgische Anuna en alle andere klimaatjongeren vreselijk hun best moeten doen op school, zodat ze later bij Shell kunnen gaan werken om CO₂ uit de lucht te halen.”

Maar tegen de tijd dat zij afgestudeerd zijn, is het misschien al te laat. Het poolijs smelt nu zo snel, dat wetenschappers vrezen voor versnelde, onomkeerbare opwarming.

„Vermoedelijk loopt het niet zo'n vaart. De extreemste scenario's van het IPCC zijn zeer onwaarschijnlijk. Het lijkt erop dat de aarde wel tegen een stootje kan. Laten we dus niet overdrijven. De stakende jongeren hoeven niet bang te zijn, ze mogen zich gelukkig prijzen dat ze nu leven en in dit deel van de wereld geboren zijn. De kindersterfte is nihil, de lucht wordt steeds schoner, de criminaliteit lager. Klimaatverandering is vooralsnog niet erger dan andere wereldproblemen – de groeiende spanningen tussen christendom en islam, de afnemende biodiversiteit, de toenemende resistentie van bacteriën voor antibiotica. Laten we niemand aanpraten dat de wereld vergaat.”